

inbo
Marternieuws

van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

marternieuws@inbo.be • www.inbo.be

Marternieuws 6 – Maart 2012

Inhoud

- [Nieuws van het exotenfront](#)
 - Zilvervos in Alveringem (West-Vlaanderen)
 - Mogelijk wasbeerhond in Wilsle (Vlaams-Brabant)
 - Wasbeerhond in Ieper (West-Vlaanderen)
 - Marternetwerk als 'early warning' avant la lettre
 - [Boommarternieuws uit Sinaai](#)
 - [Boommarter gefilmd op de Kalmthoutse Heide](#)
 - [Gezocht: nieuwe medewerkers marternetwerk](#)
 - [Marternetwerk als inzamelinstrument bij diverse onderzoeken](#)
 - [Boommarter samen met muizen op dezelfde voederplank](#)
-

Nieuws van het exotenfront

Zilvervos in Alveringem (West-Vlaanderen)

De voorbije twee jaar doken regelmatig geruchten op van wasbeerhonden in de wijde omgeving van de IJzervallei. In het voorjaar van 2010 zou er volgens lokale jagers een verkeersslachtoffer geweest zijn in Zarren. Dit gegeven kwam ons te laat ter ore en konden we niet verifiëren. Eind september 2010 meldde een landbouwer uit Merkem zijn nachtelijke waarneming van een 'heel raar beest' aan Guido Vandenbroucke, conservator van het natuurgebied de Blankaart. Guido verwees de waarnemer naar Google om foto's van wasbeerhond te bekijken, waarop de waarnemer bevestigde dat het wel degelijk zo'n beest was.

Daarna bleef het een tijdje stil. Eind januari 2012 kregen we via diverse kanalen info over een waarneming van een wasbeerhond in Reninge (waarneming bleek achteraf op grondgebied van buurgemeente Alveringem), er circuleerde zelfs al enkele dagen een foto, genomen op 21 januari. Groot was onze verbazing toen we de foto onder ogen kregen: op de foto stond geen wasbeerhond maar een zilvervos. De eerste waarneming die we in Vlaanderen registreren. Het dier was helemaal niet schuw en liet zich gemakkelijk fotograferen. Goed om weten: enkele kilometers verder ligt een kinderboerderij met een ruim aanbod aan exotische dieren, zilvervos is daar een van. De eigenaars werden gecontacteerd en zij bevestigden dat hun zilvervos ontsnapt was.

Zilvervossen zijn kleurmutanten van onze gewone vos (*Vulpes vulpes*), in het wild komen zij in Europa nauwelijks of niet voor. In Noord-Amerika daarentegen komt de kleurvariant zeer regelmatig in de natuur voor. In de pelsdierfokkerij zijn zilvervossen geëerde

kleurvarianten die destijds speciaal voor die eigenschap geselecteerd werden waarbij een soort pre-domesticatie proces is opgetreden. In onze streken is de pelsdierfokkerij echter bijna uitsluitend gericht op Amerikaanse nerts en een beetje chinchilla, sinds lang niet meer op vos.

Deze waarneming plaatst ook de eerdere wasbeerhondwaarnemingen in een ander daglicht. Hoewel de waarnemingen van 2010 perfect wasbeerhond kunnen geweest zijn, is enig voorbehoud wel op zijn plaats.

Ontsnapte silvervos in Alveringem, 21 januari 2012 (foto's Dieter Louwagie)

Mogelijk wasbeerhond in Wilsele (Vlaams-Brabant)

Op 21 januari 2012 werd een vreemd dier gesignaleerd in een tuin in de Spaarzaamheidsstraat te Wilsele. De waarnemer zag omstreeks middernacht een donkergrijs dier, lager op de poten, breder en zich 'trager' voortbewegend dan een vos. Het dier was aan het snuffelen in de omgeving van een houtstapel. Uit dezelfde tuin is een haan verdwenen en op andere plaatsen in de buurt verdwenen af en toe kippen zonder enig spoor. De zichtwaarneming en het verdwijnen van de kippen staan echter niet noodzakelijk met elkaar in verband. De waarnemer dacht aanvankelijk een das gezien te hebben, maar na het zien van enkele foto's van dieren die min of meer aan de beschrijving voldoen was de conclusie wasbeerhond. Het is echter zeer moeilijk om dergelijke waarnemingen te beoordelen. Voorlopig houden we het op een 'mogelijke' wasbeerhond. Deze waarneming is in elk geval een aanleiding om alert te zijn in de regio.

Wasbeerhond in Ieper (West-Vlaanderen)

Op zondag 19 februari 2012 deden wandelaars een bijzondere ontdekking tijdens een wandeling in de Verdrongen Weide, een spaar- en wachtbekken en natuurgebied aan de stadsrand van Ieper. In een stuk tuin grenzend aan het wandelpad zagen ze een merkwaardig dier zitten in een hoekje tegen de omheining. Bij benadering bleef het

rustig zitten. Dinsdagnamiddag 21 februari werd hetzelfde dier opnieuw opgemerkt, door een andere wandelaar, deze keer met honden erbij, wat het mysterieuze dier ertoe aanzette om de plaats te verlaten. Gelukkig slaagden beide waarnemers er in om een foto te maken. Deze waarnemingen kwamen ongeveer gelijktijdig boven water. In beide gevallen was sprake van een wasbeer, maar de foto's tonen onweerlegbaar een wasbeerhond. Sinds die dag is het dier spoorloos verdwenen. De tuin in kwestie is een stukje dat niet meer gebruikt wordt, het is langs drie zijden met draad omheind maar langs de straatkant volledig open. Wellicht is de wasbeerhond daar per toeval terechtgekomen. Wat de herkomst van het dier is, blijft vooralsnog een raadsel. Gezien de geringe schuwheid zal het ook hier om een recente ontsnapping uit gevangenschap gaan. Wasbeershonden staan nochtans niet op de zogenaamde positieflijst van zoogdieren die mogen gehouden worden (wetgeving in het kader van dierenwelzijn), en zijn ook opgenomen op de (toekomstige) zwarte lijst van exoten die niet gehouden mogen worden (wetgeving in het kader van de exotenproblematiek). Deze foto is de eerste van een vrijlopende wasbeerhond in Vlaanderen die we onder ogen krijgen. De enige verkeersslachtoffers onder de wasbeerhond die we ooit via het marternetwerk registreerden, dateren al van 2002 (Zonnebeke, in de buurt van Ieper) en van 2006 (Sint-Truiden). Daarnaast zijn er nog een handvol betrouwbare waarnemingen.

Wasbeerhond in Ieper, 21 februari 2012 (foto Aurel Sercu)

Marternetwerk als 'early warning' avant la lettre

Dankzij het marternetwerk beschikken we al meer dan tien jaar over het ideale instrument om de exoten onder de roofdieren in een vroeg stadium op te merken. Een aantal van deze sterk verborgen levende soorten worden zeer gemakkelijk met elkaar verward, of het nu gaat om zichtwaarnemingen, sporen of verkeersslachtoffers. Bij de laatste categorie beschikken we over de mogelijkheid om 100% uitsluitel te geven over de soort én om heel wat aanvullende info te verzamelen via autopsie.

Dergelijk systeem kan enkel werken als de inheemse dubbelgangers ook systematisch worden ingezameld. Een jonge bunzing is bijvoorbeeld zeer gemakkelijk te verwarren met een Amerikaanse nerts en vice-versa. De voorbeelden waarbij exotische roofdieren voor een das werden gehouden zijn ook legio...

*Enkele exoten ingezameld door het marternetwerk, van boven naar onder en van links naar rechts: krabbeneter (*Procyon cancrivorus*), rode neusbeer (*Nasua nasua*) en Wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*) (foto INBO)*